

**НАСЛЕДУВАЊЕ, НУЖЕН ДЕЛ, ОСТАВИНСКА
ПОСТАПКА, ПОВЕДУВАЊЕ НА ОСТАВИНСКА
ПОСТАПКА, ПРЕДЛОГ И РЕШЕНИЕ**

М.р. Јехона Садику
Судија на Основен граѓански суд Скопје

Наследното право, од своето настанување па до денес, го уредувало и го уредува пренесувањето на имотните права со кои во моментот на смртта располагаало едно физичко лице-оставителот на неговите наследници. Од оваа произлегува дека наследувањето е сврзано директно со три моменти:

- прво со фактот на смрта на оставителот
- второ со фактот на постоењето на наследни имотни права што ги имал оставителот во моментот на својата смрт и
- трето со постоењето на лицата кои во конкретниот случај ќе се јават како наследници на тој имот, односно на тие стварни и наследливи права

Со оглед на тоа дали имотот на умреното лице минува врз наследниците во целост (*universitas*) или во одделен негов составен дел (*singulae res*) наследувањето се дели на универзално наследување или општо наследување (т.н. универзална сукцесија) и на наследување само на одделни ствари или на точно определена корист од ставината (т.н. сингуларна сукцесија).

УНИВЕРЗАЛЕН НАСЛЕДНИК- е она лице кое врз основа на закон или тестамент, се појавува како правоприменик на сиот имот (и на активната и на пасивната, т.е. и на правата и на обврските) на оставителот дотогаш.

СИНГУЛАРНИОТ НАСЛЕДНИК- се појавува како правоприменик само на точно определена ствар, односно корист во оставината

За да настане еден наследно правен однос потребни се четири услови:

1) Да дојде до отварање на наследството што настанува во моментот на смртта на едно физичко лице, т.е. да постои оставител

2) да постои оставина или како што е речено во законот, по смртта на оставителот да останат „стварни права“ што можат да бидат предмет на наследување

3) Да постојат лица на кои ќе биде пренесена оставината што останала по смртта на оставителот т.е да постојат наследници

4) Да постои основа врз која токму тие лица, во конкретниот случај, ќе се појават како правоприемници на оставината

Со смртта на едно физичко лице (оставител) доаѓа до отварање на неговото наследство. Тоа значи дека во моментот на смртта на едно лице се отвара можност неговите наследници да го добијат неговиот имот, т.е. да ги наследат правата и обврските што не престанале до неговата смрт. Смртта на едно физичко лице се јавува како суштествен, прв и неопходен услов за настанување на наследувањето т.е. за примена на прописите на наследното право, тргнувајќи од правилото, што важело уште во римското право, дека живите не се наследуваат (*viventis non datur hereditas*). Исти наследно правни последици настануваат и кога едно лице со судска одлука ќе се прогласи за умрено.

ОСТАВИТЕЛ е секое физичко лице чии ствари и права што ги имало во моментот на смртта, се пренесуваат, односно преминуваат на неговите наследници. Под овој поим се означува лице „за чие наследство се расправа“ односно лице „на чие место во поглед на правата и должностите треба да постапи новиот наследник“.

Способноста едно физичко лице да биде оставител се поклопува со општата правна способност т.е. со способноста да биде субјект на правото. Оваа способност секое физичко лице ја добива во моментот на раѓањето според силата на законот.

Моментот на смртта на оставителот т.е. за момент на делацијата се сврзани следните наследно-правни и воопшто правни последици:

1) Во овој момент, според силата на законот, доаѓа до отварање на наследството и до преминување на оставината врз наследниците на оставителот.-чл.121 од ЗН

2) Според овој момент се определува материјалното право што ќе се применува за уредување на наследно-правните односи.

3) Се определува составот на оставината (каква е и колкава е, т.е. се определува нејзината содржина, односно големина и вредност), а во врска со тоа и големината на наследните делови на наследниците.

4) Се определуваат лицата кои во конкретниот случај се јавуваат како законски, односно тестаментални, универзални и сингуларни наследници, бидејќи само она лице што е живо во моментот на отварањето на наследството може да биде наследник. Заедно со способноста за наследување, според овој момент се цени и достоинста за наследување на лицето кое во конкретниот случај се јавува како наследник. – чл.129 од ЗН

5) Од овој момент па натаму започнуваат да течат некои во закон предвидени рокови за застареност (на пример за правото со тужба да се бара враќање на подароците чл.34 ЗН, за правото да се бара оставината како наследник спрема несовесниот држател на оставината чл.143 ЗН)

6) Почнувајќи од овој момент па наназад една година кон затекнатата оставина се додава уште и вредноста на подароците што оставителот им направил на други лица што не се законски наследници. При ова, се разбира не се земаат предвид вообичаените помали подароци чл.34 и 35 од ЗН

7) На крајот се определува месната надлежност на судот, според правилото дека „за расправање на оставината месно надлежен е судот на чие подрачје оставителот во времето на смртта имал постојано живеалиште односно престојувалиште“

ОСТАВИНА

Оставина, наследство, оставинска маса и имот се термини со кои Законот за наследувањето и во секојдневната практика се означува предметот на наследување т.е. се она што во моментот на смртта на оставителот преминува на неговите наследници, било да се тоа универзални или сингуларни сукцесори.

Во правната теорија постои дискусија за поимот оставина, тргнувајќи од нејзината содржина т.е. дали оставината ја сочинуваат правата и обврските или само правата, а не и обврските на умреното лице. Според некои автори под поимот оставина се подразбираат стварните права на оставителот што се пренесуваат на неговите наследници додека според други автори под поимот оставина се подразбираат сите права и обврски, целокупната активна и пасивна на умреното лице, кои на наследниците преминуваат врз основа на наследувањето и според прописите на наследното право.

СОДРЖИНА НА ОСТАВИНАТА

Каква е содржината на оставината, односно на наследството, колкава е нејзината големина и вредност, како и нејзината погодност за наследување се цени според моментот на делацијата, а според правилата и прописите на граѓанското, односно на имотното право што важело во тој момент.

Како содржина на оставината, односно на наследството, во прв ред, се јавуваат стварите (движни и недвижни) и правата и обврските на оставителот т.е. сето она што, според позитивните законски прописи умреното лице го имало во часот на својата смрт во обем, количество и вредност, а што е угодно за наследување. Сите права и обврски, пак, што се тесно врзани за личноста на оставителот (правата *intuitu personae*), а кои се гаснат со неговата смрт, не навлегуваат во оставината и не се предмет на наследување.

Можат да се наследат ствари, права и обврски од имотен карактер.

Како содржина на оставината се јавуваат најчесто следните права:

- 1) ствари, односно право на сопственост врз одделни ствари (движни и недвижни) што му припаѓаат на поединец, како и други стварни, односно имотни права, како на пример право на залог, право на службеност, право на влечение, право на градење, право на користење и сл.
- 2) Облигациони права и обврски, што оставителот ги имал спрема трети лица, а чиј предмет има имотен карактер при што, исто така, не и оние облигациони права и обврски што имаат личен карактер (*intuitu personae*)
- 3) Авториски права, како и право на индустриска сопственост
- 4) Право на прием на отворено наследство и некои други права сврзани со извесна имтна корист (наследување на рента)
- 5) Право на надоместок на штета поради губење на работната способност, па само ако е веќе досудена, а до моментот на смртта на оставителот не е исплатена
- 6) Правои на надомест на неимотна штета, но само доколку таа е веќе правосилно пресудена или признаена со писмен договор

Не се наследуваат следните права:

- 1) **Личните права**, бидејќи тие како во своето настанување и вршење така и во престанокот се врзани исклучиво за една определена личност
- 2) **Имотните права и обврски од исклучиво лична природа** т.е. оние имотни права и обврски што се врзани исклучиво за личноста на оставителот и престануваат со неговата смрт (пр. правото на лична службеност-плодоползување и ползување, правото на лична пензија и др.)
- 3) **Правото да се бара надоместок на штета** за претрпена болка и страв од добиена телесна повреда (како лично право од имотен карактер)

ЗАКОНСКИ НАСЛЕДНИЦИ

Круг на законски наследници

Врз основа на закон, умрениот го наследуваат: сите негови потомци, неговите посвоеници и нивните потомци, неговиот брачен другар, неговите посвоители, неговите родители, неговите браќа и сестри и нивните потомци и неговите дедовци и баби и нивните потомци. Овие лица наследуваат според наследните редови. Наследниците од поблискиот наследен ред ги исклучуваат од наследство лицата од подалечниот наследен ред.

Меѓу себе се наследуваат и чуваникот и хранителот, посинокот и очувот и маќеата, снаата и свекорот и свекрвата, зетот и тестот и тештата и други лица, под условите и на начин определени со овој закон.

ПРВ НАСЛЕДЕН РЕД

- Оставината на умрениот ја наследуваат пред сите неговите деца и неговиот брачен другар. Тие наследуваат еднакви делови.
- Делот од оставината што би му припаднал на порано умреното дете да го надживеало оставителот го наследуваат неговите деца, внуците на оставителот, на еднакви делови, а ако некој од внуците умрел пред оставителот, тогаш делот што би му припаднал да бил жив во моментот на смртта на оставителот го наследуваат неговите деца, правнуците на оставителот, на еднакви делови и така редум се додека има потомци од оставителот.
- Кога има деца на оставителот кои не потекнуваат од бракот со надживеаниот брачен другар, а имотот на овој брачен другар изнесува повеќе од делот што би му припаднал при делбата на оставината на еднакви делови, тогаш на секое дете на оставителот му припаѓа двапати поголем дел отколку на брачниот другар.

ВТОР НАСЛЕДЕН РЕД

- Оставината на умрениот кој не оставил потомци ја наследуваат неговите родители и неговиот брачен другар. Родителите на умрениот наследуваат една половина од оставината на еднакви делови, а втората половина ја наследува брачниот другар на умрениот. Ако по умрениот не останал брачен другар, родителите на умрениот ја наследуваат целата оставина на еднакви делови.
- Ако едниот родител на оставителот умрел пред оставителот, делот од оставината што би му припаднал да го надживеал оставителот го наследуваат неговите деца (браќата и сестрите на оставителот), неговите внуци и правнуци и неговите натамошни потомци, според правилата што важат за случај кога умрениот го наследуваат неговите деца и другите потомци. Ако двајцата родители на оставителот умреле пред оставителот, делот од оставината што би му припаднал на секој од нив да го надживеал оставителот го наследуваат потомците, како што е предвидено во став 1 на овој член. Во сите случаи браќата и сестрите на оставителот само по таткото го наследуваат на еднакви делови татковиот дел од оставината, браќата и сестрите само по мајката го наследуваат на еднакви делови мајчиниот дел, а родените браќа и сестри го наследуваат на еднакви делови со браќата и сестрите по таткото татковиот дел, а со браќата и сестрите по мајката мајчиниот дел.

- Ако едниот родител на оставителот умрел пред оставителот, а не оставил ниеден потомок, делот на оставината што би му припаднал да го надживеал оставителот го наследува другиот родител, а ако и овој умрел пред оставителот, неговите потомци го наследуваат она што би им припаднало и на едниот и на другиот родител, како што е предвидено во член 17 од ЗН.
- Ако обата родители на оставителот умреле пред оставителот, а не оставиле ниеден потомок, целата оставина ја наследува надживеаниот брачен другар на оставителот.

ТРЕТ НАСЛЕДЕН РЕД

- Оставината на умрениот што не оставил ниту потомци, ниту родители, ниту овие оставиле некој потомок, ниту брачен другар, ја наследуваат неговите дедовци и баби. Едната половина од оставината ја наследуваат дедото и бабата по татко, а другата половина дедото и бабата по мајка.
- Дедото и бабата од иста лоза наследуваат на еднакви делови. Ако некој од предците од една лоза умрел пред оставителот, делот од оставината што би му припаднал да го надживеал оставителот го наследуваат неговите деца, неговите внуци и неговите натамошни потомци, според правилата што важат за случај кога умрениот го наследуваат неговите деца и другите потомци. Во се друго за наследното право на дедото и бабата од една лоза и нивните потомци важат правилата според кои наследуваат родителите на оставителот и нивните потомци.
- Ако дедото и бабата од една лоза умреле пред оставителот, а не оставиле ниеден потомок, делот од оставината што би им припаднал да го надживеале оставителот го наследуваат дедото и бабата од другата лоза, нивните деца, нивните внуци и нивните натамошни потомци, како што е предвидено во член 21 од ЗН

КОГА БРАЧНИОТ ДРУГАР ГО ГУБИ ПРАВОТО НА НАСЛЕДУВАЊЕ

Правото на наследување меѓу брачните другари престанува со разводот на бракот и со поништувањето на бракот.

Брачниот другар нема право на наследство ако:

- 1) оставителот поднел тужба за развод на бракот, а по смртта на оставителот се утврди дека тужбата била основана, или пак брачниот другар и оставителот поднеле спогодбен предлог за развод на бракот, а до смртта на оставителот постапката по тој предлог не е завршена;
- 2) неговиот брак со оставителот биде поништен по смртта на оставителот, од причини за чие постоење надживеаниот брачен другар знаел во времето на склучувањето на бракот и
- 3) неговата заедница на живот со оставителот трајно престанала по негова вина или во спогодба со оставителот.

Со разводот и со поништувањето на бракот брачниот другар го губи правото да ги бара користите за него, предвидени во тестамент или во некое друго располагање за случај на смрт, направени пред разводот односно поништувањето на бракот од неговиот поранешен брачен другар.

ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА НАСЛЕДНИОТ ДЕЛ НА БРАЧНИОТ ДРУГАР

Кога брачниот другар кој нема нужни средства за живот е повикан на наследство со наследниците од вториот наследен ред, судот може, по барање од брачниот другар, да одлучи брачниот другар да наследи и еден дел од оној дел на оставината што би требало според законот да го наследат другите наследници, а може да одлучи и брачниот другар да ја наследи целата оставина, ако е таа од толку мала вредност што со нејзината делба брачниот другар би западнал во скудност.

При одлучувањето судот ќе ги земе предвид сите околности на случајот, а особено имотните прилики и способноста за стопанисување на брачниот другар, имотните прилики на другите наследници и нивната способност за стопанисување и вредноста на оставината.

ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА НАСЛЕДНИОТ ДЕЛ НА РОДИТЕЛИТЕ

Кога родителите кои немаат нужни средства за живот се повикани на наследство со брачниот другар на оставителот, судот може, по нивно барање, да одлучи да наследат и еден дел од оној дел на оставината што би требало според законот да го наследи брачниот другар, а може да одлучи родителите да ја наследат целата оставина, ако е таа од толку мала вредност што со нејзината делба родителите би западнале во скудност.

Ако меѓу родителите на оставителот заедницата на животот трајно престанала, а само едниот родител нема нужни средства за живот, тој може да бара да се зголеми наследниот дел како спрема брачниот другар така и спрема другиот родител на оставителот. Ако едниот родител на оставителот умрел пред оставителот, надживеаниот родител, кој нема нужни средства за живот, може да бара да се зголеми неговиот наследен дел и спрема наследниците на умрениот родител на оставителот. При одлучувањето судот ќе ги земе предвид сите околности на случајот, а особено имотните прилики и способноста за стопанисување на родителите, имотните прилики на брачниот другар односно на наследниците на умрениот родител и нивната способност за стопанисување и вредноста на оставината.

ЛИЦА КОИ ЖИВЕЕЛЕ ВО ТРАЈНА ЗАЕДНИЦА

Чуваникот и хранителот, посинокот и паштерката и очувот и маќеата, снаата и свекорот и свекрвата, зетот и тестот и тештата и лица кои се крвни роднини, кои живееле во трајна заедница, заемно се наследуваат под услов умрениот да не оставил брачен другар и други наследници од првиот наследен ред и родители и браќа и сестри. Во овој случај овие лица ја наследуваат целата оставина на еднакви делови.

Кога на наследство е повикан брачниот другар, лицата од став 1 на овој член ја наследуваат на еднакви делови едната половина од делот од оставината што би го наследиле родителите односно браќата и сестрите на оставителот.

Трајна заедница во смисла на одредбите од овој член е онаа заедница која траела најмалку пет години и тоа непрекинато од засновањето на односите од овој член па се до смртта на оставителот.

Чуваникот во смисла на овој закон е дете што некое лице (хранител) го довело кај себе да го чува и одгледува како свое, а не го посвоило.

НУЖНИ НАСЛЕДНИЦИ

Нужни наследници се: децата на оставителот, неговите посвоеници и неговиот брачен другар.

Потомците на децата на оставителот и на неговиот посвоеник се нужни наследници само ако во моментот на смртта на оставителот живееле во заедница со него или ако тој ги издржувал или ако се трајно неспособни за работа и немаат нужни средства за живот.

Родителите на оставителот и неговите браќа и сестри се нужни наследници само ако се трајно неспособни за работа и немаат нужни средства за живот.

Лицата наведени во овој член се нужни наследници кога според законскиот ред на наследување се повикани на наследство.

НУЖЕН ДЕЛ

Нужните наследници имаат право на дел од оставината кој се вика нужен дел и кој им припаѓа во случај кога оставителот располагаал со оставината.

Нужниот дел на потомците, посвоениците и нивните потомци и на брачниот другар изнесува една половина, а нужниот дел на другите наследници една третина од оној дел што на секој наследник би му припаднал според законскиот ред на наследувањето без оглед на тоа што некој од нужните наследници не бара дел од оставината, или пак е исклучен од наследство или е недостоен да наследи. Притоа, не се применуваат одредбите од овој закон за зголемување, односно намалување на наследниот дел на брачниот другар, односно на родителите.

НУЖНИОТ ДЕЛ КАКО НАСЛЕДНО ПРАВО

На нужниот наследник му припаѓа определен дел од секој предмет и од правата што ја сочинуваат оставината, но завештателот може да определи нужниот наследник да го прими својот дел и во определени предмети, права или во пари.

ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА НУЖНИОТ ДЕЛ, УТВРДУВАЊЕ НА ВРЕДНОСТА НА ОСТАВИНАТА

Вредноста на оставината врз основа на која се пресметува нужниот дел се утврдува на следниот начин:

- претходно се врши попис и процена на добрата што ги имал оставителот во моментот на смртта, сметајќи го тука и сето она со што располагагал со тестаментот, како и сите негови побарувања, па и оние што ги има спрема некој наследник освен побарувањата што очигледно се ненаплатливи;
- од утврдената вредност на добрата што ги имал оставителот во моментот на смртта се одбива износот на оставителовите долгови, износот на трошоците на пописот и процената на оставината и трошоците на закопот на оставителот;
- на така добиениот остаток се додава вредноста на сите подароци што ги направил оставителот на каков и да било начин во последните 90 дена од својот живот, па и на оние подароци за кои оставителот наредил да не му се засметуваат на наследникот во неговиот наследен дел.

Во оставината не влегуваат добрата со кои оставителот располагагал со договорот за доживотна издршка, а чие предавање на давателот на издршката е одложено до смртта на примателот на издршката.

ШТО СЕ СМЕТА ЗА ПОДАРОК

Како подарок во смисла на овој закон се смета и откажување од права, простување на долг, она што оставителот му го дал на наследникот за време на својот живот на име наследен дел или заради основање или проширување на домаќинството, или заради вршење на занимање, како и секое друго располагање без надоместок.

ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ВРЕДНОСТА НА ПОДАРОЦИТЕ

При проценувањето на подароците се зема вредноста на подарениот предмет во моментот на смртта на оставителот, а според неговата состојба во времето на подарувањето.

КОГА ПОДАРОКОТ СЕ СОСТОИ ВО ОСИГУРУВАЊЕ

Кога подарокот се состои во осигурување во корист на примателот на подарок, како вредност на подарокот ќе се земе збирот на премиите што ги уплатил оставителот, ако тој збир е помал од осигурената сума, а ако збирот на премиите е поголем од осигурената сума, како вредност на подарокот ќе се земе износот на осигурената сума.

ИМОТ ШТО СЕ ИЗДВОЈУВА ОД ОСТАВИНАТА

На брачниот другар, предците, посвоителот, потомците, посвоеникот и неговите потомци и лицата од член 29 на овој закон, кои живееле со оставителот во исто домаќинство им припаѓаат предметите на домаќинството што служат за задоволување на нивните секојдневни потреби, освен предметите од позначителна вредност.

Издвоените предмети не се земаат предвид при пресметувањето на нужниот дел, ниту му се засметуваат на наследникот во неговиот наследен дел.

НАМАЛУВАЊЕ НА РАСПОЛАГАЊАТА СО ТЕСТАМЕНТОТ И ВРАЌАЊЕ НА ПОДАРОЦИТЕ ПОРАДИ ПОВРЕДА НА НУЖНИОТ ДЕЛ

Повреда на нужниот дел

Подароци и располагање со тестаментот извршени во корист на нужните наследници

Кога е повреден нужниот дел, располагањата со тестаментот ќе се намалат, а подароците сторени во последните 90 дена од животот на оставителот ќе се вратат колку што е потребно, за да се дополни нужниот дел.

Нужниот дел е повреден кога нужниот наследник уште за животот на оставителот и со тестаменталните располагања не примил од имотот на оставителот подароци и наследен дел во висина на вредноста на нужниот дел.

При утврдувањето на вкупната вредност на тестаменталните располагања и на подароците се земаат предвид и оние подароци и располагања со тестаментот за кои оставителот наредил да не му се засметуваат на нужниот наследник во неговиот наследен дел.

Од овие подароци и тестаментални располагања што му се засметуваат на нужниот наследник во неговиот наследен дел при утврдувањето на вкупната вредност на тестаменталните располагања и на подароците се зема предвид само онолку за колку тие го надминуваат неговиот нужен дел.

РЕД НА НАМАЛУВАЊЕТО И ВРАЌАЊЕТО

Кога е повреден нужниот дел, прво се намалуваат располагањата со тестаментот, па доколку нужниот дел со тоа не би бил намирен, тогаш се враќаат подароците сторени во последните 90 дена од животот на оставителот.

Сразмерно намалување на располагањата со тестаментот.

Привилегиран легат

Располагањата со тестамент се намалуваат во иста сразмера без оглед на нивната природа и на нивниот обем, и без оглед на тоа дали се наоѓаат во еден или повеќе тестаменти, ако од тестаментот не произлегува нешто друго.

Ако завештателот оставил повеќе легати и наредил некој легат да се исплати пред другите, тој легат ќе се намали само доколку вредноста на другите легати не достига да се намири нужниот дел.

Сразмерно намалување на легатите наложени на тестаменталниот наследник или на легатарот

Тестаменталниот наследник чиј наследен дел би морал да биде намален за да се дополни нужниот дел, може да бара сразмерно намалување на легатите што треба да ги исплати тој, ако од тестаментот не произлегува нешто друго.

Претходниот став ќе се примени и во случај кога завештателот ќе му наложи на легаторот да исплати нешто од неговиот легат.

ИСКЛУЧУВАЊЕ НА НУЖНИТЕ НАСЛЕДНИЦИ ОД НАСЛЕДСТВОТО И ЛИШУВАЊЕ ОД НУЖНИОТ ДЕЛ ВО КОРИСТ НА ПОТОМЦИТЕ

Причини за исклучување

Завештателот може да исклучи од наследство наследник кој има право на нужен дел ако:

- 1) потешко се огрешил спрема оставителот со повреда на некоја законска или морална обврска и
- 2) со смисленост сторил некое потешко злодело спрема него или неговиот брачен другар, дете или родител.

Исклучувањето од наследство може да биде целосно или делумно.

Услови за полноважност на исклучувањето

Завештателот којшто сака да исклучи некој наследник мора тоа да го изрази во тестаментот на несомнен начин, а корисно е да ја наведе и причината за исклучување.

Причината за исклучување мора да постои во времето на составување на тестаментот.

Во случај на спор за основаноста на исклучувањето должноста за докажување дека исклучувањето е основано лежи на оној којшто се повикува на исклучувањето.

Последици на исклучувањето

Со исклучувањето наследникот ги губи наследните права во мерката во која е исклучен, а правата на другите лица кои можат да го наследат оставителот се определуваат како да умрел исклучениот пред оставителот.

Лишување од нужниот дел во корист на потомците

Ако потомокот кој има право на нужен дел е презадолжен или е растурач, завештателот може да го лиши во целост или делумно од неговиот нужен дел во корист на неговите потомци.

Ова лишување останува полноважно само ако во моментот на отворањето на наследството лишениот има малолетно дете или малолетен внук од порано умреното дете, или има полнолетно дете или полнолетен внук од порано умреното дете кои се неспособни за стопанисување.

ОТВАРАЊЕ НА НАСЛЕДСТВОТО

Со смртта на едно лице се отвора неговото наследство.

Истото дејство го има и прогласувањето на едно лице за умрено.

Кога се отвара наследство на лице прогласено за умрено и почеток на текот на роковите

Како ден за отворање на наследството на лице кое е прогласено за умрено се смета денот кога решението за прогласување на лицето за умрено станало правосилно, ако со самото решение не е определен како ден на смртта некој друг ден.

Роковите што според овој закон започнуваат да течат од денот на отворањето на наследството, започнуваат да течат во случај на прогласување на лицето за умрено од денот кога решението за тоа станало правосилно.

СПСОБНОСТ ЗА НАСЛЕДУВАЊЕ

Наследник може да биде само лице кое е живо во моментот на отворањето на наследството.

Детето веќе зачнато во моментот на отворање на наследство се смета како родено ако се роди живо.

Врз основа на тестамент можат да наследат и правни лица, доколку со одделни прописи нешто друго не е определено.

НЕДОСТОЈНОСТ ЗА НАСЛЕДУВАЊЕ

Недостоеен е да наследи, како врз основа на закон така и врз основа на тестамент, како и да добие нешто врз основа на тестамент, тој којшто:

- 1) со смисленост го лишил од живот оставителот или се обидел да го лиши од живот;
- 2) со присилба или закана го натерал или со измама го навел оставителот да направи или да го отповика тестаментот или некоја одредба од тестаментот, или го спречил тоа да го стори ;
- 3) го уништил или го сокрил тестаментот од оставителот со намера да спречи да се реализира последната волја на оставителот, како и оној што го фалсификувал тестаментот на оставителот и
- 4) ја повредил потешко обврската за издршка на оставителот спрема кој имал законска обврска за издршка, како и оној што не сакал да му укаже на оставителот нужна помош.

Недостојноста не им пречи на потомците на недостојниот и тие наследуваат како да умрел тој пред оставителот.

Недостојноста престанува со проштевање на оставителот.

За недостојноста судот води сметка по службена должност, освен во случај на повреда на обврската за издршка и неукажување на нужна помош.

ПОСТАПКА СО ОСТАВИНАТА КОГА НАСЛЕДНИЦИТЕ СЕ НЕПОЗНАТИ

Ако не е познато дали има наследници, судот со оглас ќе ги повика лицата кои полагаат право на наследство да му се пријават на судот.

Ако по истекот на една година од објавувањето на огласот не се јави ниеден наследник, оставината и се предава на држава Македонија, но со тоа наследникот кој би се јавил подоцна не се лишува од правото да му се предаде оставината или делот што му припаѓа.

Наследникот има право со тужба да бара да му се предаде оставината или делот што му припаѓа од став 2 на овој член, во рок од две години од денот кога дознал дека е донесено правосилно решение за предавање на оставината на државата, а најдоцна десет години од смртта на оставителот. По истекот на овој рок наследникот го губи правото на оставината.

ОТКАЖУВАЊЕ ОД НАСЛЕДСТВО

Наследникот може да се откаже од наследство со изјава на судот до завршувањето на расправата на оставината.

Ова откажување важи и за потомците на оној којшто се откажал, ако не изјавил изрично дека се откажува само од свое име.

Ако потомците се малолетни, за ова откажување е потребно одобрение од органот за старателство.

Наследникот кој се откажал само во свое име се смета како да не бил никогаш наследник.

Ако се откажат од наследството сите наследници коишто му припаѓаат на најблискиот наследен род во моментот на смртта на оставителот, на наследство се повикуваат наследниците од следниот наследен ред.

Ако се откажат од наследство потомците на оставителот и неговите посвоеници и нивните потомци, брачниот другар на оставителот се повикува на наследство како единствен наследник од првиот наследен ред.

ЗАСТАРЕНОСТ НА ПРАВОТО ДА СЕ БАРА ОСТАВИНАТА СО ТУЖБА

Правото да се бара оставината со тужба како наследник спрема држателот на оставината застарува за две години од денот кога наследникот дознал дека е донесено правосилно решение за наследување, а најдоцна десет години од денот кога решението за наследување станало правосилно.

Правото да се бара оставината во секој случај застарува по протекот на 20 години од смртта на оставителот.

РАСПРАВАЊЕ НА ОСТАВИНА - ЗВП

Соред чл. 120 од ЗВП - Во постапката за расправање на оставина судот ги утврдува наследниците на умрениот, имотот кој ја сочинува неговата оставина и правата од оставината што им припаѓаат на наследниците, легатарите и на други лица.

Според чл.121 од ЗВП - Постапката за расправање на оставина се поведува по службена должност, веднаш штом судот ќе дознае за смртта на лицето или дека лицето е прогласено за умрено.

Според чл. 122 од ЗВП - Изведувањето на докази и земање на изјава за откажување од наследство го врши судија со записничар.

Другите изјави и предлози од учесниците можат да ги земаат на записник и стручни соработници, со записничар.

Записникот ги потпишуваат учесниците кои присуствувале на дејствијата во постапката, судијата, односно стручниот соработник и записничарот.

Според член 123 од ЗВП - Во случаите кога со решение се определени мерки за обезбедување на оставината, а поради одлагање постои опасност извршувањето на тие мерки да се осуети, судот може да одлучи жалбата да не го задржува извршувањето на решението.

Според член 124 од ЗВП - Секој учесник во постапката за расправање на оставина ги поднесува трошоците што ги имал во текот или по повод постапката. Ако имало заеднички трошоци, судот ќе определи во кој сразмер учесниците ќе ги поднесуваат трошоците. По предлог од учесникот, судот може да одлучи другиот учесник да му ги надомести трошоците, ако тие трошоци се предизвикани со очигледно несовесно постапување.

Според чл.125 од ЗВП - Учесниците во постапката за расправање на оставина се: наследниците и легатарите и другите лица кои остваруваат некое право на оставината.

НАДЛЕЖНОСТ

Според чл.126 од ЗВП - За расправање на оставина на државјанин на Република Македонија во однос на неговиот имот кој се наоѓа во Република Македонија исклучително е надлежен суд на Република Македонија, односно нотар како повереник на судот.

Судот ќе му го довери на нотарот спроведувањето на оставинската постапка и ќе му го достави оставинскиот предмет со сите списи, во рок од осум дена од денот кога предметот ќе биде заведен.

Кога нотар спроведува дејствија во оставинската постапка како повереник на судот, овластен е да ги презема сите дејствија во постапката и да ги донесе сите одлуки, освен оние за кои со овој закон поинаку е пропишано.

Суд на Република Македонија исклучително е надлежен за расправање на оставина на државјанин на Република Македонија во однос на неговиот движен имот што се наоѓа во странство, а во однос на неговиот недвижен имот кој се наоѓа во странство ќе биде надлежен само ако според законите на државата во која се наоѓа имотот не е надлежен странски орган.

Според чл. 127 од ЗВП - Против решението на нотарот кој постапува како повереник на судот, дозволен е приговор во рок од осум дена од денот на доставувањето на решението на учесниците.

Приговорот се доставува до нотарот кој е должен без одлагање, но најдоцна во рок од три дена, заедно со списите да го достави до надлежниот основен суд кој му го доверил постапувањето по оставинскиот предмет.

По приговорот одлучува судија поединец.

Според чл. 128 од ЗВП - Ненавремениот, нецелосниот или недозволениот приговор, судот ќе го отфрли.

Одлучувајќи по приговорот против решението кое го донел нотарот, судот може во целост или делумно решението да го потврди или да го укине.

Кога судот решението делумно ќе го укине или делумно ќе го потврди, самиот ќе одлучи за укинатиот дел на решението.

Против решението на судот со кое решението на нотарот во целост или делумно е укинато, дозволена е жалба во рок од осум дена од доставувањето на првостепеното решение.

Решението по приговорот им се доставува на учесниците и на нотарот.

Врз решението на нотарот против кое е изјавен приговор, а судот го отфрлил, клаузулата за правосилност ја става судот што одлучувал по приговорот.

Решението на нотарот против кое не е изјавен приговор е правосилно. Клаузулата за правосилност на ова решение ја става нотарот.

Грешките во имињата и броевите, како и други очигледни грешки во пишувањето и сметањето, ќе ги исправи оној што го донел решението.

Исправките ќе се извршат со посебно решение, а на учесниците ќе им се достави посебно решение.

Според член 129 од ЗВП - За расправање на оставина месно е надлежен судот на чие подрачје оставителот во времето на смртта имал постојано живеалиште, односно престојувалиште (оставински суд). Ако оставителот во времето на смртта немал живеалиште или престојувалиште во Република Македонија, за расправање на оставината месно е надлежен судот на чие подрачје оставителот има оставина, а неговите наследници поднесле барање за поведување на оставинска постапка. Ако ниту еден дел од оставината не се наоѓа во Република Македонија, месно надлежниот суд ќе го определи Врховниот суд на Република Македонија.

Според член 130 од ЗВП - Судот на чие подрачје умрел оставителот, односно судот на чие што подрачје се наоѓала оставината на оставителот, може да определи привремени мерки за обезбедување на оставината.

НОТАРИ КАКО ПОВЕРЕНИЦИ НА СУДОТ

Според чл. 133 од ЗВП - Нотарот доверените работи во оставинската постапка ги врши согласно со одредбите на овој закон.

Во постапката што се води пред нотарот, учесникот може да биде застапуван според одредбите кои се применуваат за застапување во парничната постапка.

Според член 134 од ЗВП - Во случаите од членовите 160, 161 и 162 на овој закон, нотарот ќе му ги врати на судот списите на натамошно постапување.

Во случаите од членовите 138, 139 и 142 на Законот за наследување, нотарот може да донесе одлука само со согласност на сите учесници. Во спротивно списите ќе му ги врати на судот.

По правосилното решение со кое постапката е завршена, односно по повод изјавениот приговор, како и во другите случаи кога според одредбите на овој закон ги враќа списите на судот, нотарот ќе му ги врати списите на надлежниот суд, а во нотарскиот спис ќе задржи препис на списите.

Според член 135 од ЗВП - Судот, постапувањето по оставинските предмети ќе им го довери на нотарите според службените подрачја на нотарите утврдени со Законот за нотаријат. Кога на подрачјето на судот има повеќе нотари, предметите ќе им се доделуваат рамномерно според азбучен редослед на презимињата на нотарите.

Според член 136 од ЗВП - Ако со овој закон поинаку не е определено, за работата на нотарот како повереник на судот важат прописите како за судовите. За причините за изземање на нотарот одлучува судот што му ја доверил работата.

Според член 137 од ЗВП - Поканите и другите исправи кои ги составува нотарот како повереник на судот, нотарот ги доставува на учесникот согласно со одредбите за доставување од Законот за парнична постапка.

Според член 138 од ЗВП - Нотарот не може, освен од исклучително оправдани причини да ја одбие доверената работа. За оправданоста на причините од ставот 1 на овој член, одлучува судот што му ја доверил работата. Надзор над работата на нотарот како судски повереник, врши судот што му ја доверил работата. Ако нотарот ја одбие доверената работа или ако судот му ја одземе доверената работа, судот ќе му нареди на нотарот да ги предаде списите. Судот може со глоба да го казни нотарот кој ќе одбие да го изврши налогот на судот или кој ќе одбие да ги предаде списите од доверената работа. Во однос на глобата се применуваат одредбите од Законот за извршување. Против решението за казна, допуштена е жалба до второстепениот суд, во рок од осум дена од приемот на решението. Против решението на второстепениот суд не се допуштени вонредни правни лекови.

Според член 139 од ЗВП - Во случај на престанок на работата на нотар или промена на службеното седиште на нотар на кој судот му доверил спроведување на оставинска постапка, ќе се постапи според одредбите на Законот за нотаријат, кои се однесуваат на постапката со нотарските списи по упразнување на нотарското место.

Според член 161 од ЗВП - По приемот на смртовницата, судот најнапред ја испитува својата надлежност за расправање на оставината. Ако судот најде дека е ненадлежен за расправање на оставината, смртовницата и другите списи ќе ги достави до надлежниот суд. Ако судот најде дека за расправање на оставината е надлежен странски орган, со решение ќе се огласи за ненадлежен.

Според член 162 од ЗВП - Оставинскиот суд може да нареди мерки за обезбедување на оставината во текот на целата постапка за расправање на оставината.

Според член 163 од ЗВП - Ако оставителот поставил извршител на тестаментот, судот е должен за тоа да го извести, определувајќи му рок во кој тој е должен да се изјасни дали ја прифаќа таа должност.

Според член 164 од ЗВП - Ако се очекува раѓање на дете кое би било повикано на наследство, оставинскиот суд ќе го извести за тоа центарот за социјална работа да оцени дали неговите интереси треба да ги застапува родителот или ќе назначи старател. Ако центарот за социјална работа во рок од 30 дена по приемот на известувањето поинаку не определи, за правата на нероденото дете ќе се грижи еден од неговите родители.

Според член 165 од ЗВП- Ако од податоците од смртовницата се гледа дека умрениот не оставил имот, оставинскиот суд ќе одлучи да не се води постапка за расправање на оставината. Судот ќе одлучи да не се води постапка за расправање на оставината и кога умрениот оставил само подвижен имот, а ниту едно од лицата повикани на наследство не бара да се спроведе расправа. Кога меѓу наследниците има лица кои не се способни сами да се грижат за своите права, а немаат родители, судот е должен кога ќе одлучи да не се расправа за оставината, да го извести за тоа центарот за социјална работа.

Според член 166 од ЗВП - Кога според законот може да се бара издвојување на оставината од имотот на наследниците, судот, по предлог од овластените лица, ќе нареди такво издвојување. Притоа, судот соодветно ќе ги примени одредбите на членовите 153, 162 и 164 од овој закон.

РОЧИШТЕ ЗА РАСПРАВАЊЕ НА ОСТАВИНА

Според член 167 од ЗВП - За расправање на оставина судот закажува рочиште. Заинтересираните лица се повикуваат на рочиште со покана. Во поканата судот ги известува овие лица за поведувањето на постапката и за постоењето на тестамент, ако таков има. Истовремено, со поканата судот ќе ги повика лицата да му достават писмен тестамент, односно исправа за устен тестамент, ако се наоѓа кај нив или да ги посочат сведоците на усниот тестамент. Во поканата судот ќе ги предупреди заинтересираните лица дека можат до завршувањето на постапката да дадат изјава за прифаќање или откажување од наследство и дека, ако не дојдат на рочиште или не дадат изјава, за нивното право ќе одлучи врз основа на податоците со кои располага. Во случај умрениот да оставил тестамент, судот ќе ги повика на рочиште и оние лица кои според законот би можеле да полагаат право на наследство. Ако умрениот поставил извршител на тестаментот, судот ќе го повика на рочиштето и него.

Според чл. 168 од ЗВП - Ако на судот не му е познато дали умрениот има наследници, со оглас ќе ги повика лицата кои полагаат право на наследство да се јават во рок од една година од денот на објавувањето на огласот.

Огласот се објавува во "Службен весник на Република Македонија" и се става на огласната табла на судот.

На ист начин судот ќе постапи и кога на наследникот му е поставен привремен старател поради тоа што не е познато неговото живеалиште, односно престојувалиште, а тој нема свој полномошник, како и тогаш кога наследникот или неговиот законски застапник се наоѓаат во странство, а тој нема свој полномошник, така што доставувањето не можело да биде извршено.

По истекот на рокот од една година од објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", ако заинтересираните лица не се јават и не ја даваат потребната изјава, судот ќе ја расправи оставината врз основа на изјавата на старателот и податоците со кои располага.

Според член 169 од ЗВП - Наследничка изјава се дава пред оставинскиот суд, а може да се даде и пред секој друг основен суд, а во странство наследничка изјава се дава пред дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија, или пред овластен орган на странската држава. Ако судот се посомнева во тоа дека лицето кое врз основа на закон полага право на наследство е единствен или најблизок роднина на умрениот, може да ги сослуша и лицата за кои смета дека би можеле да имаат исто или посилно право на наследство, а нив може да ги повика и со оглас (член 168).

Според член 170 од ЗВП - Наследникот може со наследничката изјава да го прифати наследството или да се откаже од наследството. Изјавата за откажување од наследство се дава на записник пред судија, а во дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија пред лице најмалку со ранг на конзул. Изјавата за прифаќање на наследство се дава во суд пред самостоен судски советник, пред судски советник и стручен соработник, или кај нотар, а во дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија во странство пред лицето од ставот 2 на овој член. Наследничката изјава ја потпишува наследникот лично или неговиот законски застапник. Потписот на наследничката изјава која не е дадена пред суд, пред нотар или пред дипломатско-конзуларно претставништво на Република Македонија во странство (ставови 2 и 3), како и потписот на полномошното за да се даде наследничка изјава, мора да биде заверена од нотар. Полномошното со кое се овластува адвокат да даде негативна наследничка изјава, не треба да биде заверено од нотар. Наследникот во изјавата наведува дали го прифаќа или се откажува од делот што му припаѓа врз основа на закон или тестамент, или изјавата се однесува на нужниот дел. При давањето на изјава со која се откажува од наследство, наследникот мора да биде поучен дека може да се откаже од наследство само во свое име или во името на своите потомци. За изјавата со која од наследство се откажува законскиот застапник, мора да има согласност од центарот за социјална работа.

Според член 171 од ЗВП- На рочиштето за расправање на оставината судот расправа за сите прашања кои се однесуваат на оставината, а особено за правото на наследство, за големината на наследниот дел на секој наследник и за правото на легат.

За овие прашања судот одлучува откако, по правило, ќе земе изјава од заинтересираните лица.

За правото на лицата кои не дошле на рочиште, а се уредно повикани, судот ќе расправа врз основа на податоците со кои располага, земајќи ги предвид нивните писмени изјави што ќе стигнат до донесувањето на одлуката.

Наследничката изјава за прифаќање на наследство или за откажување од наследство, не мора да биде дадена во присуство на другите заинтересирани лица и не е потребно во сите случаи на тие лица да им се даде можност да се изјаснат за изјавата на другите заинтересирани лица.

Според член 172 од ЗВП - Кога учесниците приговорот на пописот или процената, судот може да нареди повторно да се изврши попис или процена. Ако пописот или процената на имотот не се извршени, судот може врз основа на податоците од заинтересираните лица, сам да утврди кој имот претставува оставина.

Според член 173 од ЗВП - Судот ќе го прекине расправањето на оставината и учесниците ги упатува да поведат парнична, односно управна постапка, ако меѓу учесниците настане спор за фактите од кои зависи некое нивно право.

Спорни можат да бидат особено фактите:

- 1) од кои зависи правото на наследство, полноважноста или содржината на тестаментот или односот на наследниците и оставителот врз основа на кои се наследува според закон;
- 2) од кои зависи основаноста на барањето на преживеаниот брачен другар и на лицата кои со оставителот живееле во трајна заедница, да им се издвојат од оставината предметите за домаќинство што служат за задоволување на секојдневните потреби;
- 3) од кои зависи големината на наследниот дел, а особено пресметувањето на наследниот дел;
- 4) од кои зависи основаноста на исклучувањето на нужните наследници или основаноста на причините за недостојност и
- 5) за тоа дали некое лице се откажало од наследство.

Ако во наведените случаи нема спор за факти, а спорот меѓу учесниците е за примена на право, правните прашања ќе ги расправи оставинскиот суд.

Според член 174 од ЗВП - Ако меѓу учесниците настане спор за право на легат или за друго право на оставината, судот ќе ги упати да поведат парнична, односно управна постапка, но нема да го прекине расправањето на оставината.

Според член 175 од ЗВП - Ако меѓу наследниците настане спор за факти или за примена на право, судот ќе го прекине расправањето на оставината, а учесниците ќе ги упати да поведат парнична, односно управна постапка во следниве случаи, ако:

- 1) меѓу наследниците постои спор за тоа дали некој имот влегува во оставината и
- 2) меѓу наследниците е спорно барањето на лицата, кои со оставителот живееле во заедница да им се издвои од оставината дел кој одговара на нивниот придонес во зголемувањето на вредноста на имотот на оставителот.

Според член 176 од ЗВП - Судот ќе го упати да поведе парнична, односно управна постапка оној учесник чие право го смета за помалку веројатно.

Судот при прекинувањето на постапката ќе одреди рок кога треба да се поведе парнична, односно управна постапка.

Ако учесникот постапи според решението на судот, прекилот на постапката ќе трае додека парничната, односно управната постапка не заврши правосилно.

Ако учесникот во рокот определен со решение на судот не постапи според решението на судот, расправањето на оставината ќе продолжи, без оглед на барањата поради кои учесникот бил упатен да поведе парнична, односно управна постапка.

Ако пред да заврши расправањето на оставината учесникот кој не го спазил рокот донесе доказ дека повел парнична, односно управна постапка, судот ќе постапи според одредбата од ставот 3 на овој член.

Во случаите од ставовите 3 и 5 на овој член, кога судот ја расправил оставината, како и во случај кога ја расправил оставината а учесниците требало да ги упати да поведат парнична, односно управна постапка, правосилноста на решението на оставинскиот суд не пречи за односното барање да се поведе парнична постапка.

ОДЛУКИ НА ВОНПАРНИЧНАТА ПОСТАПКА

Одлуките што ги донесува судот во вонпарничната постапка се поединечни правни акти со кои судот го изразува својот став за прашањата што се поставуваат во текот на постапката.

Во зависност од природата на прашањето за кое се одлучува, одлуките во вонпарничната постапка можеда бидат процесноправни и материјалноправни.

Сите одлуки во вонпарничната постапка се донесуваат во форма на решение (чл. 21 ст.1 од ЗВП), независно од тоа дали станува збор за или материјалноправна одлука. Во вонпарничната постапка судот не одлучува со пресуда, ниту со одлука во која било друга форма (заклучок, налог исл.)

ПРАВНА ПРИРОДА НА МЕРИТОРНИТЕ ОДЛУКИ

По својата правна природа, мериторните одлуки (решенија) во вонпарничната постапка може да бидат конституивни, деклараторни и комдемнаторни.

Во најголем случаи, мериторните одлуки во вонпарничната постапка имаат конституивна природа, со нив во определени вонпарнични работи се уредува (се заснова, се менува или се укинува) определен правен однос или состојба

Конституивните одлуки во вонпарничната постапка дејствуваат не само спрема учесниците, туку спрема сите – дејство *erga omnes*.

Мериторните одлуки може да имаат и деклараторна природа доколку со нив само се утврдува постоење на некое право или правен однос. п.р. Решението за прогласување на наследници што се донесува во постапка за расправање на оставина

ДОНЕСУВАЊЕ, ОБЈАВУВАЊЕ И ДОСТАВУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕ

Во вонпарничката постапка судот донесува решение на рочиште или надвор од рочиште. Решение во вонпарнична постапка се донесува по одржано рочиште во случаите кога одржувањето на рочиштето е определено со закон или кога судот ќе оцени дека одржувањето на рочиштето е потребно заради правилно решавање на работите.

Решението што се донесува на рочиштето го објавува судијата поединец и го внесува со записник. Решението што се донесува надвор од рочиште судот им го соопштува на учесниците со доставување на заверен препис на решението.

ДОНЕСУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕ

Според член 177 од ЗВП - Судот, откако ќе утврди на кои лица им припаѓа правото на наследство, со решение ќе ги прогласи за наследници. Решението ги содржи следниве податоци:

- 1) име и презиме, татково име, а за мажени жени и моминското презиме, занимање, датум на раѓање и државјанство на умрениот и ЕМБГ;
- 2) означување на недвижностите со податоци од јавните книги во кои се запишуваат правата на недвижностите, како и означувањето на подвижните предмети со повикување на пописот;
- 3) име и презиме, занимање, живеалиште, односно престојувалиште на наследникот, неговиот однос спрема оставителот, дали наследува како законски или тестаментален наследник, а ако има повеќе наследници и делот со кој секој од нив учествува во наследувањето, ЕМБГ;
- 4) дали правото на наследникот се одлага поради недостиг на времето или е ограничено на определено време или е одложено додека се исполни определен услов кој зависи од некој раскинувачки услов, односно налог што ќе се смета како раскинувачки услов или е ограничено со право на плодот и корист или некое друго право и во чија полза и
- 5) име и презиме, ЕМБГ, занимање и престојувалиште на лицата на кои им припаднал легат, плодот и корист или некое друго право од оставината со точно назначување на тоа право.

Ако во постапката за расправање на оставината сите наследници спогодбено предложат делби и начин на делбата, судот таквата спогодба ќе ја внесе во решението за наследување, ако не е во спротивност со постојните прописи.

Според член 178 од ЗВП - Решението за наследување ќе им се достави на сите наследници и легатарии, како и на лицата кои во текот на постапката истакнале барање за наследство.

Според член 179 од ЗВП - Ако на наследниците со тестаментот им се наложени обврски во корист на лице кое не е во состојба само да се грижи за своите права или за постигање на општокорисни цели, наследниците се должни да поднесат доказ дека тие обврски ќе ги извршат, односно ќе ги обезбедат.

По поднесувањето на доказот од ставот 1 на овој член, судот ќе нареди да се изврши потребното запишување во јавните книги во кои се запишуваат правата на недвижности, како и на овластените лица да им се предадат движните предмети кои се наоѓаат на чување кај судот.

Според член 180 од ЗВП - Кога правото на наследниците или на легатарите е одложено поради недостиг на времето или е ограничено на определено време или е одложено додека се исполни определен услов, односно налог кој ќе се смета како раскинувачки услов, судот, по предлог од заинтересираните лица, ќе дозволи привремени мерки за обезбедување на соодветниот дел од оставината според оредбите на Законот за извршната постапка, ако со тестаментот поинаку не е определено.

Според член 181 од ЗВП - Ако наследниците не го оспорат легатот, судот може, по предлог од легатарот, да донесе посебно решение за легатот и пред да донесе решение за наследување.

Во случаите од ставот 1 на овој член, сообразно ќе се применат одредбите за доставување на правосилното решение за наследување согласно со членот 184 од овој закон.

Според член 182 од ЗВП - Судот, кога ќе утврди дека нема наследници или не е познато дали има наследници, а во пропишаниот рок не се јави никој кој полага право на наследство, ќе донесе решение оставината да се предаде на Република Македонија.

Според член 183 од ЗВП - Правосилното решение за наследување или легат ги обврзува учесниците што учествувале во постапката за расправање на оставината, а ако не им е признаено правото, своето барање можат да го остваруваат во парнична постапка, согласно со членот 176 став 6 од овој закон.

Според член 184 од ЗВП - Правосилното решение за наследување или легат и се доставува на управата за јавни приходи за наплатување на даноци.

Благодарам на вниманието!